

Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики

**Науково-практичний
медичний журнал
Запорізького державного
медичного університету**

Видається з квітня 1997 року.
Виходить один раз на 4 місяці.
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №21498-11298ПР
від 04.08.2015 р.
Передплатний індекс – 86298.

Атестований
як наукове фахове видання
України категорії «Б», в якому
можуть публікуватися результати
дисертаційних робіт доктора
філософії, доктора та кандидата наук.
Галузі знань – біологія (09),
охорона здоров'я (22).
Спеціальності: фармація,
промислова фармація – 226,
медицина – 222
(Наказ МОН України
№ 1301 від 15.10.2019 р.);
біологія – 91 (Наказ МОН України
№ 409 від 17.03.2020 р.);
фізична терапія, ерготерапія – 227
(Наказ МОН України
№ 886 від 02.07.2020 р.)

Журнал включений до міжнародних
наукометричних баз даних.
Статті рецензуються
за процедурою Double-blind.
Електронні копії опублікованих
статей передаються
до Національної бібліотеки
ім. Вернадського для вільного
доступу в режимі on-Line.

Ліцензія Creative Commons

Рекомендовано до друку
Вченою радою ЗДМУ
протокол № 12 від 23.06.2021 р.
Підписано до друку
29.06.2021 р.

Редакція:
Начальник редакційно-видавничого
відділу В.М. Миклашевський
Редактор О.С. Савеленко
Дизайн і верстка Ю.В. Полулан

Адреса редакції і видавця:
69035, Україна, м. Запоріжжя,
пр. Маяковського, 26, ЗДМУ,
e-mail: med.jur@zsmu.zp.ua
<http://pharmed.zsmu.edu.ua>

Віддруковано
у друкарні ТОВ «Х-ПРЕСС»
69068, м. Запоріжжя,
вул. Кругова, 165/18
e-mail: xpresszp@gmail.com
Свідоцтво про держреєстрацію
АОО №198468 від 01.07.1999 р.
Формат 60x841/8.
© Папір крейдяний, безкислотний,
Умов. друк. арк. 6.
Тираж 200 прим. Зам. № 6/21.

Том 14, № 2(36), травень – серпень 2021 р.

Редакційна колегія

Головний редактор –
д-р фарм. наук, проф. О. І. Панасенко
Заступники головного редактора –
д-р фарм. наук, проф. А. Г. Каплаушенко
д-р мед. наук, проф. С. Я. Доценко
Відповідальний секретар –
канд. хім. наук Ю. В. Карпенко

проф. К. В. Александрова (Запоріжжя)
проф. І. Ф. Бєленічев (Запоріжжя)
проф. І. В. Бушуйєва (Запоріжжя)
проф. С. О. Васюк (Запоріжжя)
проф. В. А. Візір (Запоріжжя)
проф. О. В. Ганчева (Запоріжжя)
проф. В. В. Гладишев (Запоріжжя)
проф. А. М. Дашевський (Берлін, ФРН)
проф. Л. В. Деримедвідь (Харків)
чл.-кор. НАМН України, проф. Б. С. Зіменковський (Львів)
д-р фарм. наук Д. Г. Іванченко (Запоріжжя)
проф. С. І. Коваленко (Запоріжжя)
проф. М. Ю. Колесник (Запоріжжя)
проф. О. В. Мазулін (Запоріжжя)
проф. І. А. Мазур (Запоріжжя)
проф. Є. Л. Михалюк (Запоріжжя)
д-р фарм. наук Ігор Муха (Вроцлав, Польща)
академік НАМН України, чл.-кор. НАН України,
проф. О. С. Никоненко (Запоріжжя)
проф. В. М. Одинцова (Запоріжжя)
д-р мед. наук Джєннано Пагано (Неаполь, Італія)
проф. З. Б. Сакіпова (Алмати, Республіка Казахстан)
проф. В. Д. Сиволап (Запоріжжя)
проф. Е. Л. Тарасявічюс (Каунас, Литовська Республіка)
д-р мед. наук Роланд Франкенбергер (Мемфіс, США)
проф. Клара Шєртаєва (Шимкент, Республіка Казахстан)

Editorial Board

Editor-in-Chief –
O. I. Panasenko, Ukraine
Deputy Editor-in-Chief –
A. H. Kaplaushenko, Ukraine
S. Ya. Dotsenko, Ukraine
Executive secretary –
Yu. V. Karpenko, Ukraine
K. V. Aleksandrova (Zaporizhzhia, Ukraine)
I. F. Bielenichev (Zaporizhzhia, Ukraine)
I. V. Bushuieva (Zaporizhzhia, Ukraine)
A. M. Dashevsky (Berlin, Germany)
L. V. Derymedvid (Kharkiv, Ukraine)
Roland Frankenberger (Memphis, USA)
O. V. Hancheva (Zaporizhzhia, Ukraine)
V. V. Hladyshev (Zaporizhzhia, Ukraine)
D. H. Ivanchenko (Zaporizhzhia, Ukraine)
M. Yu. Kolesnyk (Zaporizhzhia, Ukraine)
S. I. Kovalenko (Zaporizhzhia, Ukraine)
O. V. Mazulin (Zaporizhzhia, Ukraine)
I. A. Mazur (Zaporizhzhia, Ukraine)
Igor Mucha (Wroclaw, Poland)
Ye. L. Mykhaliuk (Zaporizhzhia, Ukraine)
O. S. Nykonenko (Zaporizhzhia, Ukraine)
V. M. Odyntsova (Zaporizhzhia, Ukraine)
Gennaro Pagano (Naple, Italy)
Z. B. Sakipova (Almaty, Kazakhstan)
Clara Shertaeva (Shymkent, Kazakhstan)
V. D. Syvolap (Zaporizhzhia, Ukraine)
E. L. Tarasiavichus (Kaunas, Lithuania)
S. O. Vasiuk (Zaporizhzhia, Ukraine)
V. A. Vizir (Zaporizhzhia, Ukraine)
B. S. Zimenkovskiy (Lviv, Ukraine)

Current issues in pharmacy and medicine: science and practice

Volume 14 No. 2 May – August 2021

Scientific Medical Journal. Established in April 1997
Zaporizhzhia State Medical University

Submit papers are peer-reviewed

Maiakovskiy Avenue, 26,
Zaporizhzhia, 69035,
UKRAINE

e-mail: med.jur@zsmu.zp.ua
<http://pharmed.zsmu.edu.ua>

© Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики, 2021

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Хільковець А. В.

Дослідження фізико-хімічних властивостей нових похідних 5-(тіофен-3-ілметил)-4R-1,2,4-тріазол-3-тіолів

Галстян А. Г., Бушуєв А. С.

Дослідження каталітичного окиснення 4-нітроетилбензену озonom до 4-нітроацетофенону – напівпродукту синтезу антибіотиків

Сафонов А. А., Носуленко І. С.

Антирадикальна активність нових похідних 4-аміно-5-(тіофен-2-ілметил)-4H-1,2,4-тріазол-3-тіолу

Бігдан О. А.

Аналіз залежності між прогнозованою біологічною активністю та хімічною структурою S-похідних 5-(5-бромфуран-2-іл)-4R-1,2,4-тріазол-3-тіолів

Карпенко Ю. В., Панасенко О. І.

Пошук антибактеріальної активності в ряду нових S-похідних (1,2,4-тріазол-3(2H)-іл)метил)тіопіримідинів

Панасенко О. І., Мозуль В. І., Денисенко О. М., Аксьонова І. І., Оберемко Т. В.

Хромато-мас-спектроскопічне дослідження хімічного складу маслинки вузьколистої *Elaeagnus angustifolia* L.

Стремоухов О. О., Кошовий О. М., Комісаренко М. А.

Дослідження біологічно активних речовин легкої фракції вегетативних органів лохини високорослої

Дейнека А. С., Процька В. В., Журавель І. О., Кисличенко О. А., Кузнєцова В. Ю.

Дослідження мінерального складу целозії гребінчастої

Одинцова В. М., Корнієвська В. Г., Малецький М. М., Корнієвський Ю. І.

Порівняльна характеристика настоек плодів деяких представників родини селерових

Стешенко Я. М., Мазулін О. В., Поліщук Н. М.

Дослідження антибактеріальної та фунгіцидної активності ефірної олії *Thymus x citriodorus* (Pers.) Schreb. var. «Silver Queen»

ORIGINAL RESEARCH

152 Khilkovets A. V.

Investigation of physical and chemical properties of new derivatives of 5-(thiophene-3-ylmethyl)-4R-1,2,4-triazole-3-thiols

157 Halstian A. H., Bushuiev A. S.

Investigation of catalytic oxidation of 4-nitroethylbenzene by ozone to 4-nitroacetophenone – an intermediate in the synthesis of antibiotics

162 Safonov A. A., Nosulenko I. S.

Antiradical activity of novel 4-amino-5-(thiophen-2-ylmethyl)-4H-1,2,4-triazole-3-thiol derivatives

167 Bigdan O. A.

Analysis of the relationship between the predicted biological activity and the chemical structure of S-derivatives of 5-(5-bromofuran-2-yl)-4R-1,2,4-triazole-3-thiols

173 Karpenko Yu. V., Panasenko O. I.

Search for antibacterial activity in a number of new S-derivatives (1,2,4-triazole-3(2H)-yl)methyl)thiopyrimidines

179 Panasenko O. I., Mozul V. I., Denysenko O. M., Aksonova I. I., Oberemko T. V.

Chromato-mass-spectroscopic research of chemical composition of *Elaeagnus angustifolia* L.

185 Stremoukhov O. O., Koshovyi O. M., Komisarenko M. A.

Research in biologically active substances of the volatile fraction from Highbush blueberry vegetative organs

194 Deyneka A. S., Protska V. V., Zhuravel I. O., Kyslychenko O. A., Kuznietsova V. Yu.

The study in cockscomb mineral composition

200 Odyntsova V. M., Korniiivska V. H., Maletskyi M. M., Korniiivskiy Yu. I.

Comparative characteristics of fruit tinctures of some representatives of the family *Apiaceae*

211 Steshenko Ya. M., Mazulin O. V., Polishchuk N. M.

Study of the antimicrobial and fungicidal activity of the essential oil *Thymus x citriodorus* (Pers.) Schreb. var. «Silver Queen»

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

**Маслов О. Ю., Колісник С. В.,
Комісаренко М. А., Алтухов О. О.,
Динник К. В., Степаненко В. І.**

Дослідження та оцінювання антиоксидантної активності дієтичних добавок з екстрактом зеленого чаю

Попко С. С., Євтушенко В. М.

Морфологічні особливості клітин гістогенного диферону сполучної тканини легень після сенсibiliзації овальбуміном

Лисенко В. А.

Чи існують переваги низьких доз ІАПФ, АМР, діуретиків і статинів під час лікування хронічної серцевої недостатності?

Бурлака Б. С., Бєленічев І. Ф.

Використання методів машинного навчання в розробленні назальних лікарських форм церебропротективної дії

**Авраменко М. О., Ткаченко Н. О.,
Рябокoнь Ю. Ю., Бігдан О. А.**

Технології дистанційного навчання на післядипломному етапі професійного розвитку фахівців фармації

**Бушуєва І. В., Петрова К. В.,
Полова Ж. М.**

Деякі аспекти аналізу законодавства України, що регламентує виробництво ветеринарних лікарських засобів

Алексєєв О. Г.

Цивільна відповідальність у фармацевтичній сфері

**Зарічна Т. П., Британова Т. С., Райкова Т. С.,
Чорній Т. А.**

Дослідження етико-деонтологічних аспектів в аптечних закладах

ORIGINAL RESEARCH

**215 Maslov O. Yu., Kolisnyk S. V.,
Komisarenko M. A., Altukhov O. O., Dynnyk K. V.,
Stepanenko V. I.**

Study and evaluation antioxidant activity of dietary supplements with green tea extract

220 Popko S. S., Yevtushenko V. M.

Morphological features of histogenic differon cells in connective tissue of guinea pigs' lungs after sensitization with ovalbumin

226 Lysenko V. A.

Are there benefits of low doses of ACE inhibitors, MRAs, diuretics and statins in the treatment of heart failure?

232 Burlaka B. S., Bielenichev I. F.

The use of machine learning methods in the development of nasal dosage forms with cerebroprotective action

**239 Avramenko M. O., Tkachenko N. O.,
Riabokon Yu. Yu., Bigdan O. A.**

Distance learning technologies at the postgraduate stage of professional development of pharmacists

**245 Bushuieva I. V., Petrova K. V.,
Polova Zh. M.**

Some aspects of analysis of the Ukrainian legislation regulating the production of veterinary medicines

251 Aleksieiev O. H.

Civil liability in pharmacy

**259 Zarichna T. P., Brytanova T. S., Raikova T. S.,
Chornii T. A.**

Research of ethics and deontological aspects in pharmacies

Міжнародна індексація журналу / Indexing

Ulrich's Periodicals Directory (CША)

Worldcat (CША): http://www.worldcat.org/search?q=on%3ADGCNT+http%3A%2F%2Fjournals.urban.ua%2Findex.php%2Findex%2Foai+2306-8094+UANTU&fq=&dblist=638&qt=first_page

Index Copernicus: <http://www.journals.indexcopernicus.com/+++++,p5664,3.html>

BASE (Bielefeld Academic Search Engine): <http://www.base-search.net/Search/Results?lookfor=url%3Ahttp%3A%2F%2Fpharmed.zsmu.edu.ua%2F&type=all&ling=1&name=&thes=&refid=dcresen&newsearch=1>

Google Scholar (Академія): <https://scholar.google.com.ua/citations?user=4D2nRcgAAAAJ&hl=ru>

ROAD (Франція): http://road.issn.org/issn/2409-2932-aktual-ni-pitanna-farmacevni-noi-i-medi-noi-nauki-ta-praktiki#.VtbnPH2LQ_5

Publons: <https://publons.com/journal/35108/current-issues-in-pharmacy-and-medicine-science-an>

East View: <https://shop.eastview.com/results/item?SKU=5121515P>

eLibrary (РІНЦ): <http://elibrary.ru/contents.asp?titleid=38053>

Chromato-mass-spectroscopic research of chemical composition of *Elaeagnus angustifolia* L.

O. I. Panasenko^{1,E,F}, V. I. Mozul^{1,A,B}, O. M. Denysenko^{1,A,E}, I. I. Aksonova^{1,C,D}, T. V. Oberemko^{2,C}

¹Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine, ²LLC "PMD-UKRAINE", Kyiv

A – концепція та дизайн дослідження; B – збір даних; C – аналіз та інтерпретація даних; D – написання статті; E – редагування статті; F – остаточне затвердження статті

The aim of the work was chromato-mass-spectroscopic research of chemical composition of *Elaeagnus angustifolia* L. fruits and leaves and identifying further prospects for the use of this plant in medicine.

Materials and methods. Raw materials of *Elaeagnus angustifolia* L. were selected as objects of study. The tincture was obtained by maceration and the raw material was extracted with methyl alcohol at room temperature for 10 days according to the method of making tinctures. The study of the chemical composition of *Elaeagnus angustifolia* L. was carried out using gas chromatograph Agilent 7890B GC System (Agilent, Santa Clara, CA, USA) with mass spectrometric detector Agilent 5977 BGC/MSD (Agilent, Santa Clara, CA, USA) and chromatographic column DB-5ms (30 m × 250 μm × 0,25 μm).

Results. 23 compounds (1 in the isomeric state) in fruits and 20 compounds (2 in the isomeric state) in the leaf of *Elaeagnus angustifolia* L. were identified. The main components of fruits were sitosterol (phytosterols) – 12.53 %, propyl acetate (esters of carboxylic acids) – 12.60 %, chamazulene (terpenes) – 11.97 % and palmitic acid (fatty acids) – 8.28 %. The main component of leaves were sitosterol (phytosterols) – 17.57 %, 1-(2-hydroxy-5-methylphenyl)-ethanone (ketone) – 8.35 %, phytol (terpenes) – 6.10 %. It is known from the literature that chamazulene has antioxidant, antinociceptive, cytotoxic activity. Sitosterol has anti-inflammatory and antidiabetic activity. Hexadecanoic (palmitic) acid has antimicrobial, antidiabetic and antioxidant properties. Phytol is characterized by a wide range of biological action – antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant and cytotoxic.

Conclusions. Based on the above, the olive can be considered as a source of antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant, antidiabetic and cytotoxic drugs.

Key words: *Elaeagnus angustifolia*, GS-MS, antimicrobial action, antidiabetic action, antinociceptive action, cytotoxic action, anti-inflammatory action, biological activity.

Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. 2021. Т. 14, № 2(36). С. 179–184

Хромато-мас-спектроскопічне дослідження хімічного складу маслинки вузьколистої *Elaeagnus angustifolia* L.

О. І. Панасенко, В. І. Мозуль, О. М. Денисенко, І. І. Аксьонова, Т. В. Оберемко

Мета роботи – хромато-мас-спектроскопічне дослідження хімічного складу маслинки вузьколистої плодів і листя та виявлення перспектив застосування цієї рослини в медицині.

Матеріали та методи. Об'єкти дослідження – маслинки вузьколистої плоди та листя. Настоянку одержали методом мацерації, сировину екстрагували метиловим спиртом за кімнатної температури протягом 10 днів згідно з методикою виготовлення настоюнок. Хімічний склад *Elaeagnus angustifolia* L. вивчали за допомогою газового хроматографа Agilent 7890B GC System (Agilent, Санта-Клара, Каліфорнія, США) з мас-спектрометричним детектором Agilent 5977 BGC/MSD (Agilent, Santa Clara, CA, США) та хроматографічної колонки DB-5ms (30 м × 250 мкм × 0,25 мкм).

Результати. Ідентифікували 23 сполуки (одна в ізомерному стані) у плодах, 20 сполук (дві в ізомерному стані) в листі маслинки вузьколистої. Головні складові плодів: ситостерол (фітостероли) – 12,53 %, пропіл ацетат (естери карбонових кислот) – 12,60 %, хамазулен (терпени) – 11,97 %, пальмітинова кислота (жирні кислоти) – 8,28 %. Головні компоненти листя: ситостерол (фітостероли) – 17,57 %, 1-(2-гідрокси-5-метилфеніл)-етанон (кетон) – 8,35 %, фітол (терпени) – 6,10 %. Відомо, що хамазулен характеризується антиоксидантною, антиноцицептивною, цитотоксичною активністю. Для ситостеролу притаманна протизапальна й протидіабетична активність, гексадеканова (пальмітинова) кислота має протимікробну, протидіабетичну й антиоксидантну властивості. Для фітолу характерний широкий спектр біологічної дії: протимікробна, антиноцицептивна, протизапальна, антиоксидантна, цитотоксична.

ARTICLE INFO

<http://pharmed.zsmu.edu.ua/article/view/233708>

UDC 615.322:582.724.1].074:543.51
DOI: [10.14739/2409-2932.2021.2.233708](https://doi.org/10.14739/2409-2932.2021.2.233708)

Current issues in pharmacy and medicine: science and practice 2021; 14 (2), 179–184

Key words: *Elaeagnus angustifolia*, GS-MS, antimicrobial action, antidiabetic action, antinociceptive action, cytotoxic action, anti-inflammatory action, biological activity.

*E-mail: bruttik2@gmail.com

Received: 20.04.2021 // Revised: 26.04.2021 // Accepted: 14.05.2021

Висновки. Маслинку вузьколисту можна вважати джерелом протимікробних, антиноцицептивних, протизапальних, антиоксидантних, протидіабетичних і цитотоксичних препаратів.

Ключові слова: маслинка вузьколиста, GS-MS, протимікробна дія, протидіабетична дія, антиноцицептивна дія, цитотоксична дія, протизапальна дія, біологічна активність.

Current issues in pharmacy and medicine: science and practice 2021; 14 (2), 179–184

Хромато-масс-спектроскопическое исследование химического состава лоха узколистного *Elaeagnus angustifolia* L.

А. И. Панасенко, В. И. Мозуль, О. Н. Денисенко, И. И. Аксёнова, Т. В. Оберемко

Цель работы – хромато-масс-спектроскопическое исследование химического состава лоха узколистного плодов и листьев, определение перспектив применения этого растения в медицине.

Материалы и методы. Объекты исследования – лоха узколистного плоды и листья. Настойка получена методом мацерации, сырье экстрагировали метиловым спиртом при комнатной температуре в течение 10 дней в соответствии с методикой изготовления настоек. Химический состав *Elaeagnus angustifolia* L. изучен с помощью газового хроматографа Agilent 7890B GC System (Agilent, Санта-Клара, Калифорния, США) с масс-спектрометрическим детектором Agilent 5977 BGC/MSD (Agilent, Santa Clara, CA, США) и хроматографической колонки DB-5ms (30 м × 250 мкм × 0,25 мкм).

Результаты. Идентифицировали 23 соединения (одно в изомерном состоянии) в плодах и 20 соединений (два в изомерном состоянии) в листьях лоха узколистного. Основные компоненты плодов: ситостерол (фитостеролы) – 12,53 %, пропилен ацетат (эфир карбоновых кислот) – 12,60 %, хамазулен (терпены) – 11,97 %, пальмитиновая кислота (жирные кислоты) – 8,28 %. Главные компоненты листьев: ситостерол (фитостеролы) – 17,57 %, 1 (2-гидрокси-5-метилфенил)-этанон (кетоны) – 8,35 %, фитол (терпены) – 6,10 %. Известно, что хамазулен обладает антиоксидантным, антиноцицептивным, цитотоксическим действием. Ситостеролу присуща противовоспалительная и противодиабетическая активность, гексадекановая (пальмитиновая) кислота обладает противомикробными, гипогликемическими и антиоксидантными свойствами. Для фитола характерен широкий спектр биологической активности: противомикробная, антиноцицептивная, противовоспалительная, антиоксидантная и цитотоксическая.

Выводы. Лоха узколистный можно считать источником противомикробных, антиноцицептивных, противовоспалительных, антиоксидантных, противодиабетических и цитотоксических препаратов.

Ключевые слова: лоха узколистный, противомикробное действие, противодиабетические средства, антиноцицептивное действие, цитотоксическое действие, противовоспалительное действие, биологическая активность.

Актуальные вопросы фармацевтической и медицинской науки и практики. 2021. Т. 14, № 2(36). С. 179–184

The family *Eleagnaceae* includes about 80 species of plants [1]. In forms of life, these are deciduous trees and shrubs, less often vines, which grow mainly in Western Europe, Asia Minor, Central, and Southeast Asia, the Far East, and North America [2]. These plants play a very important ecological role and are used in folk medicine in some eastern countries [3]. Of note is the narrow-leaved olive *Elaeagnus angustifolia* L. Thus, Iranian researchers have proven the effectiveness of aqueous extract of olive fruit in the treatment of osteoarthritis [4,5]. Scientists from the Tehran University of Medical Sciences have described the cardioprotective, antioxidant, analgesic, antitumor, and anti-inflammatory effects of olive extracts [6]. These data are confirmed by studies of a team of American and Iranian scientists [7]. Other Iranian scientists have studied the antioxidant effect and considered the possibility of using olives as a biological additive of probiotic nature [8].

However, it was not revealed sufficient information on the chemical composition of *Elaeagnus angustifolia* L. in the literature. Therefore, research in this area is expedient and relevant.

Aim

The purpose of our work is to study the chemical composition of olives of narrow-leaved fruits and leaves by chromat-mass spectroscopic and to catch out on further promising applications of this plant in medicine.

Materials and methods

The object of the study was fruits and leaves of narrow-leaved olives. Raw materials were collected in August 2020 during the flowering and fruiting phase (Zaporizhzhia, Vyrva tract).

The tincture was obtained by maceration, and the raw material was extracted with methyl alcohol at room temperature for 10 days according to the method of making tinctures. 0.1 ml of the extract was placed in a 1 ml micro flask and made up to 0.5 ml with methanol [9].

Qualitative and quantitative determination of active compounds was carried out at the Department of Natural Sciences for Foreign Students and Toxicological Chemistry (Head of the Department – PhD, DSc, Professor O. I. Panasenko).

The completeness of the reactions and the individuality of the resulting compounds were controlled by the gas chromatograph Agilent 7890B with a 5977B mass spectrometry detector. The column is DB-5ms 30 m × 250 μm × 0.25 μm with length. The gas-carrier speed (helium) is 1.6 ml/min. Injection volume – 0.5 μl. Separation of the flow is 1:50. The temperature of the sampling unit is 230 °C → 12 °C/s → 275 °C. Thermostat temperature: programmable, 240 °C (1 minute delay) → 5 °C/min → 280 °C (delay 1 min.). The total time of examination is 10 min. Temperature of interface GS/MS – 280 °C; ion sources – 230 °C; quadrupole mass analyzer – 150 °C. Type of ionization: EI with an electron energy of 70 eV. The range of mass numbers that was scanned: 30–500 m/z.

Results

According to the results of the study, 23 compounds (1 in the isomeric state) in fruits and 20 compounds (2 in the isomeric state) were identified in the leaf of Olive narrow-leaved (Tables 1, 2), which by chemical structure belong to different classes of organic substances. The largest part in the chemical composition of fruits, was esters of carboxylic acids (5 com-

pounds, 24.32 %), heterocyclic COMPOUNDS (5 compounds, 14.53 %), phytosterols (1 compound, 12.53 %), terpenes (1 compound, 11.97 %).

The main components of fruits were sitosterol (phytosterols) – 12.53 %, propyl acetate (esters of carboxylic acids) – 12.60 %, chamazulene (terpenes) – 11.97 % and palmitic acid (fatty acids) – 8.28 %.

Table 1. Qualitative and quantitative composition of biologically active substances of *Elaeagnus angustifolia* L. fruit

	RT, min	Compound label	Area sum %
1.	1.699	Acetic acid, methyl ester	2.02
2.	1.956	n-Propyl acetate*	10.44
3.	2.087	2-Propenoic acid, ethenyl ester	1.19
4.	2.135	n-Propyl acetate*	2.16
5.	2.247	Propanoic acid, 2-oxo-, methyl ester	7.34
6.	3.183	2-Amino-1,3-propanediol	5.99
7.	3.514	1,2-Cyclopentanedione	2.99
8.	4.325	2-Hydroxy-gamma-butyrolactone	5.72
9.	4.917	(E,S)-2-Hexenoic acid, 4-amino-5-methyl-, methyl ester	1.17
10.	5.137	Furaneol	2
11.	5.414	Maltol	1.16
12.	5.73	sec-Butyl nitrite	1.89
13.	6.244	l-Alanine, N-methoxycarbonyl-, tridecyl ester	1.14
14.	6.418	4H-Pyran-4-one, 2,3-dihydro-3,5-dihydroxy-6-methyl-	6.97
15.	7.028	5-Hydroxymethylidihydrofuran-2-one	1.44
16.	7.135	Catechol	1.18
17.	8.029	1,2-Benzenediol, 3-methyl-	1.68
18.	8.608	trans-2-undecenoic acid	1.75
19.	10.521	d-Glycero-d-galacto-heptose	3.59
20.	14.001	Chamazulene	11.97
21.	16.248	n-Hexadecanoic acid	8.28
22.	17.21	Pyridine, 4-(3-mercapto-4-methyl-5-(4H-1,2,4-triazolyl))-	2.96
23.	17.934	Octadec-9-enoic acid	2.42
24.	22.312	gamma.-Sitosterol	12.53

Table 2. Qualitative and quantitative composition of biologically active substances of *Elaeagnus angustifolia* L. leaves

	RT, min	Compound label	Area sum %
1.	1.713	D-Alloisoleucine	2.3
2.	1.959	Isopropyl acetate	2.13
3.	4.342	2-Octyn-1-ol, 7-[(tetrahydro-2H-pyran-2-yl)oxy]-	1.73
4.	5.561	4-Heptanol, 4-ethyl-2,6-dimethyl-	2.25
5.	7.467	Benzofuran, 2,3-dihydro-	5.99
6.	8.762	Ethanone, 1-(2-hydroxy-5-methylphenyl)-	8.35
7.	10.557	d-Glycero-l-gluco-heptose	1.87
8.	11.094	.beta.-D-Glucopyranose, 1,6-anhydro-	3.94

Cont. of table 2.

	RT, min	Compound label	Area sum %
9.	11.92	Ethanone, 1-(3,4-dimethoxyphenyl)-	3.44
10.	13.88	Myo-Inositol, 2-C-methyl-	5.43
11.	15.045	2-Pentadecanone, 6,10,14-trimethyl-	5.5
12.	15.21	2-Pentanone, 4-(1,3,3-trimethyl-7-oxabicyclo[4.1.0]hept-2-yl)-	2.79
13.	16.24	n-Hexadecanoic acid	5.23
14.	17.674	Phytol	6.1
15.	17.932	Oleic Acid*	2.21
16.	19.007	Oleic Acid*	1.79
17.	19.792	4,8,12,16-Tetramethylheptadecan-4-olide	1.76
18.	19.991	Stigmasterol	3.27
19.	21.498	9,19-Cyclolanost-7-en-3-ol	2.92
20.	22.316	.gamma.-Sitosterol	17.57
21.	24.617	.alpha.-Tocospiro A*	4.37
22.	24.911	.alpha.-Tocospiro A*	3.76

*: these compounds are believed to be isomers.

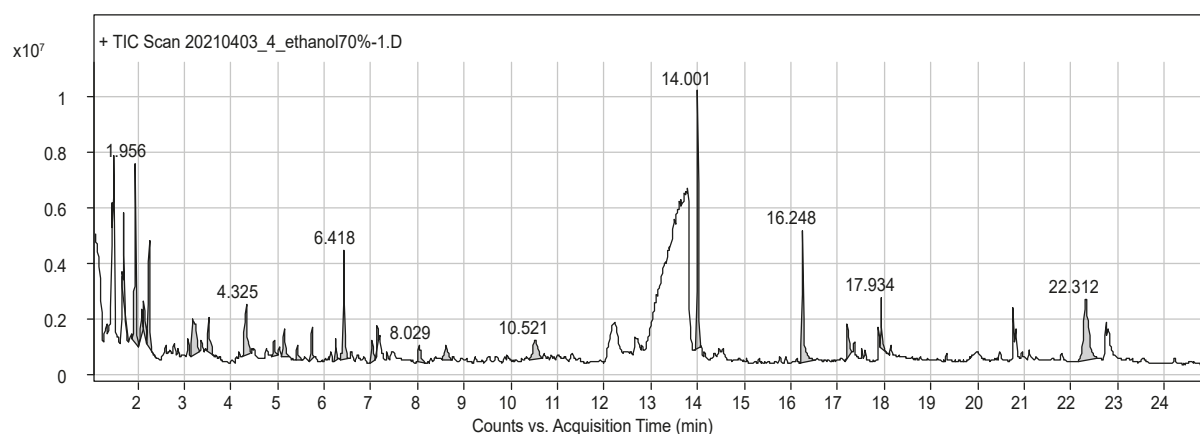

Fig. 1. Chromatogram of *Elaeagnus angustifolia* L. fruit's components.

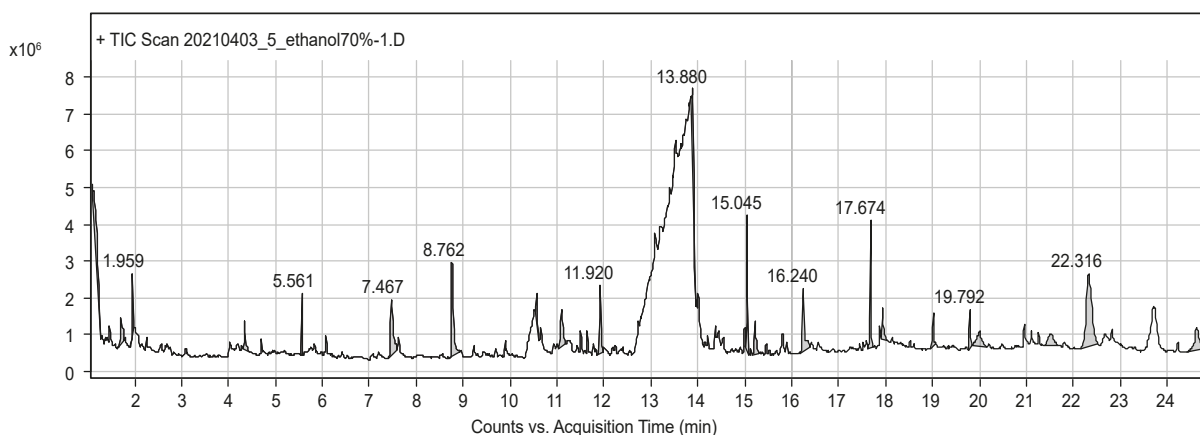

Fig. 2. Chromatogram of *Elaeagnus angustifolia* L. leaves' components.

The chemical composition of the leaves slightly differed: the main share belonged to phytosterols (2 compounds, 20.87 %), ketones (4 compounds, 20.08 %), and terpenes (2 compounds, 14.23 %).

The main component of the leaves was sitosterol (phytosterols) – 17.57 %, 1-(2-hydroxy-5-methylphenyl)-ethanone(ketone) – 8.35 %, phytol (terpenes) – 6.10 %.

The chromatogram of fruit components (*Fig. 1*) was identified sitosterol (RT = 22.312), palmitic acid (RT = 16.248), chamazulene (RT = 14.001), propyl acetate (RT = 1.956).

The chromatogram of leaves components (*Fig. 2*) was identified sitosterol (RT = 22.316), oleic acid (RT = 17.934), palmitic acid (RT = 16.240).

Discussion

According to the literature chamazulene has antioxidant [10] and antinociceptive activity [11]. Italian scientists have studied its effects on human melanoma cells, in which it was found that plants rich in chamazulene were particularly active against cancer cells, causing their death [12].

Sitosterol is characterized by anti-inflammatory activity [13,14]. Japanese scientists have examined its ability to inhibit chronic inflammation associated with obesity [15]. Based on the data obtained, it was concluded that sitosterol can be used to treat metabolic diseases, in particular diabetes [16].

Hexadecanoic (palmitic) acid has antimicrobial [17], antioxidant properties and can also be used in the treatment of diabetes [18].

Phytol is characterized by a wide range of biological activity, that is antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant, and cytotoxic [19,20].

Based on the research, the olive can be considered as a source of antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant, and cytotoxic medicines. Also, it can be considered useful in the treatment of diabetes.

Conclusions

1. For the first time the chemical composition of olive-leaved fruits and leaves was established with GS/MS.

2. According to the results of the study, 23 compounds (1 in the isomeric state) in fruits and 20 compounds (2 in the isomeric state) were identified in the leaf of Olive narrow-leaved, which by chemical structure belong to different classes of organic substances.

3. The main components of fruits were sitosterol (phytosterols) – 12.53 %, propyl acetate (esters of carboxylic acids) – 12.60 %, chamazulene (terpenes) – 11.97 % and palmitic acid (fatty acids) – 8.28 %. The main component of the leaves was sitosterol (phytosterols) – 17.57 %, 1-(2-hydroxy-5-methylphenyl)-ethanone (ketone) – 8.35 %, phytol (terpenes) – 6.10 %.

4. Olive narrow-leaved can be recommended for further research on antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant, and cytotoxic, antidiabetic activity.

Prospects for further research. Olive narrow-leaved fruits and leaves can be considered as a potential source of antimicrobial, antinociceptive, anti-inflammatory, antioxidant, cytotoxic, and antidiabetic drugs.

Funding

The work is part of the joint integrated work of the Department of Pharmacognosy, Pharmacology and Botany of Zaporizhzhia State Medical University.

Conflicts of interest: authors have no conflict of interest to declare.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Information about authors:

Panasenko O. I., PhD, DSc, Professor, Head of the Department of Natural Sciences for Foreign Students and Toxicological Chemistry, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

ORCID ID: [0000-0002-6102-3455](https://orcid.org/0000-0002-6102-3455)

Mozul V. I., PhD, Associate Professor of the Department of Pharmacognosy, Pharmacology and Botany, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

Denysenko O. M., PhD, Associate Professor of the Department of Pharmacognosy, Pharmacology and Botany, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

Aksonova I. I., PhD, Teaching Assistant of the Department of Pharmacognosy, Pharmacology and Botany, Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine.

ORCID ID: [0000-0002-3534-700X](https://orcid.org/0000-0002-3534-700X)

Oberemko T. V., Director of the LLC "PMD-UKRAINE", Kyiv.

Відомості про авторів:

Панасенко О. І., д-р фарм. наук, професор, зав. каф. природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Мозуль В. І., канд. фарм. наук, доцент каф. фармакогнозії, фармакології та ботаніки, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Денисенко О. М., канд. фарм. наук, доцент каф. фармакогнозії, фармакології та ботаніки, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Аксьонова І. І., канд. фарм. наук, асистент каф. фармакогнозії, фармакології та ботаніки, Запорізький державний медичний університет, Україна.

Оберемко Т. В., директор ТОВ «ФМД-Україна», м. Київ.

Сведения об авторах:

Панасенко А. И., д-р фарм. наук, профессор, зав. каф. естественных дисциплин для иностранных студентов и токсикологической химии, Запорожский государственный медицинский университет, Украина.

Мозуль В. И., канд. фарм. наук, доцент каф. фармакогнозии, фармакологии и ботаники, Запорожский государственный медицинский университет, Украина.

Денисенко О. Н., канд. фарм. наук, доцент каф. фармакогнозии, фармакологии и ботаники, Запорожский государственный медицинский университет, Украина.

Аксёнова И. И., канд. фарм. наук, ассистент каф. фармакогнозии, фармакологии и ботаники, Запорожский государственный медицинский университет, Украина.

Оберемко Т. В., директор ООО «ФМД-Украина», г. Киев.

References

- [1] *Elaeagnus* (n.d.). The Plant List. <http://www.theplantlist.org/tpl1.1/search?q=Elaeagnus>
- [2] Khadivi, A. (2018). Phenotypic characterization of *Elaeagnus angustifolia* using multivariate analysis. *Industrial Crops and Products*, 120, 155-161. <https://doi.org/10.1016/j.indcrop.2018.04.050>

- [3] Nazir, N., Zahoor, M. & Nisar, M. (2020). A Review on Traditional Uses and Pharmacological Importance of Genus *Elaeagnus* Species. *The Botanical Review*, 86, 247-280. <https://doi.org/10.1007/s12229-020-09226-y>
- [4] Panahi, Y., Alishiri, G. H., Bayat, N., Hosseini, S. M., & Sahebkar, A. (2016). Efficacy of *Elaeagnus Angustifolia* extract in the treatment of knee osteoarthritis: a randomized controlled trial. *EXCLI journal*, 15, 203-210. <https://doi.org/10.17179/excli2015-639>
- [5] Mahboubi, M. (2018). *Elaeagnus angustifolia* and its therapeutic applications in osteoarthritis. *Industrial Crops and Products*, 121, 36-45. <https://doi.org/10.1016/j.indcrop.2018.04.051>
- [6] Niknam, F., Azadi, A., Barzegar, A., Faridi, P., Tanideh, N., & Zarsheenas, M. M. (2016). Phytochemistry and Phytotherapeutic Aspects of *Elaeagnus angustifolia* L. *Current drug discovery technologies*, 13(4), 199-210. <https://doi.org/10.2174/1570163813666160905115325>
- [7] Hamidpour, R., Hamidpour, S., Hamidpour, M., Shahlari, M., Sohraby, M., Shahlari, N., & Hamidpour, R. (2017). Russian olive (*Elaeagnus angustifolia* L.): From a variety of traditional medicinal applications to its novel roles as active antioxidant, anti-inflammatory, anti-mutagenic and analgesic agent. *Journal of Traditional and Complementary Medicine*, 7(1), 24-29. <https://doi.org/10.1016/j.jtcm.2015.09.004>
- [8] Sabouri, S., Rad, A. H., Peighambaroust, S. H., Fathipour, R. B., Feshangchi, J., Ansari, F., & Pourjafar, H. (2021). The Oleaster (*Elaeagnus angustifolia*): A Comprehensive Review on Its Composition, Ethnobotanical and Prebiotic Values. *Current pharmaceutical biotechnology*, 22(3), 367-379. <https://doi.org/10.2174/1389201020666191107112243>
- [9] State Enterprise Ukrainian Scientific Pharmacopoeial Center of Medicines Quality. (2008, February 1). Derzhavna Farmakopeia Ukrainy. Dopovnennia 2 [The State Pharmacopoeia of Ukraine (1st ed., Suppl. 1)]. Kharkiv: Naukovo-ekspertnyi farmakopeinyi tsentr. [in Ukrainian].
- [10] Noori, K., Omid, H., & Pirahmadi, L. (2016). Morphological characteristics, essential oil, chamazulene percentage and anti-oxidation enzymes activity changes of chamomile *Matricaria recutita* L. under the soil and water salinity. *Journal of Fundamental and Applied Sciences*, 8(2S), 2293-2310.
- [11] Reis Simas, D. L., Mérida-Reyes, M. S., Muñoz-Wug, M. A., Cordeiro, M. S., Giorno, T., Taracena, E. A., Oliva-Hernández, B. E., Martínez-Arévalo, J. V., Fernandes, P. D., Pérez-Sabino, J. F., & Jorge Ribeiro da Silva, A. (2019). Chemical composition and evaluation of antinociceptive activity of the essential oil of *Stevia serrata* Cav. from Guatemala. *Natural product research*, 33(4), 577-579. <https://doi.org/10.1080/14786419.2017.1399376>
- [12] Russo, A., Bruno, M., Avola, R., Cardile, V., & Rigano, D. (2020). Chamazulene-Rich *Artemisia arborescens* Essential Oils Affect the Cell Growth of Human Melanoma Cells. *Plants*, 9(8), 1000. <https://doi.org/10.3390/plants9081000>
- [13] Liao, P. C., Lai, M. H., Hsu, K. P., Kuo, Y. H., Chen, J., Tsai, M. C., Li, C. X., Yin, X. J., Jeyashoke, N., & Chao, L. K. (2018). Identification of β -Sitosterol as in Vitro Anti-Inflammatory Constituent in *Moringa oleifera*. *Journal of agricultural and food chemistry*, 66(41), 10748-10759. <https://doi.org/10.1021/acs.jafc.8b04555>
- [14] Paniagua-Pérez, R., Flores-Mondragón, G., Reyes-Legorreta, C., Herrera-López, B., Cervantes-Hernández, I., Madrigal-Santillán, O., Morales-González, J. A., Álvarez-González, I., & Madrigal-Bujaidar, E. (2016). Evaluation of the anti-inflammatory capacity of beta-sitosterol in rodent assays. *African journal of traditional, complementary, and alternative medicines : AJTCAM*, 14(1), 123-130. <https://doi.org/10.21010/ajtcam.v14i1.13>
- [15] Kurano, M., Hasegawa, K., Kunimi, M., Hara, M., Yatomi, Y., Teramoto, T., & Tsukamoto, K. (2018). Sitosterol prevents obesity-related chronic inflammation. *Biochimica et biophysica acta. Molecular and cell biology of lipids*, 1863(2), 191-198. <https://doi.org/10.1016/j.bbalip.2017.12.004>
- [16] Babu, S., & Jayaraman, S. (2020). An update on β -sitosterol: A potential herbal nutraceutical for diabetic management. *Biomedicine & pharmacotherapy = Biomedecine & pharmacotherapie*, 131, 110702. <https://doi.org/10.1016/j.biopha.2020.110702>
- [17] Shaaban, M. T., Ghaly, M. F., & Fahmi, S. M. (2021). Antibacterial activities of hexadecanoic acid methyl ester and green-synthesized silver nanoparticles against multidrug-resistant bacteria. *Journal of basic microbiology*, 61(6), 557-568. <https://doi.org/10.1002/jobm.202100061>
- [18] Budiadji, A. F., Mapanawang, A. L., Sedeng, D., Muh, N., Tualeka, A., Fambrene, B. T., Ismail, Latuconcina, K. R., Djafar, Y., & Daud, A. (2016). Identification of hexadecanoic acid compound which in globe extract (Hornstedtiatingiberaceae). *International Journal of Health Medicine and Current Research – Ijhmcr*, 1(1), 48-52.
- [19] Lee, W., Woo, E. R., & Lee, D. G. (2016). Phytol has antibacterial property by inducing oxidative stress response in *Pseudomonas aeruginosa*. *Free radical research*, 50(12), 1309-1318. <https://doi.org/10.1080/10715762.2016.1241395>
- [20] Islam, M. T., Ali, E. S., Uddin, S. J., Shaw, S., Islam, M. A., Ahmed, M. I., Chandra Shill, M., Karmakar, U. K., Yarla, N. S., Khan, I. N., Billah, M. M., Pieczynska, M. D., Zengin, G., Malainer, C., Nicoletti, F., Gulei, D., Berindan-Neagoe, I., Apostolov, A., Banach, M., Yeung, A., ... Atanasov, A. G. (2018). Phytol: A review of biomedical activities. *Food and chemical toxicology*, 121, 82-94. <https://doi.org/10.1016/j.fct.2018.08.032>